

Not: Bütçe İçi İşletmelerin Ticari İndirim Yapabilmesi Hk.

T.C.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 14399437/ 622.02/818759
Konu: GÖRÜŞ (Belediye Gelirleri Hk.)

22/04/2021

..... BAKANLIĞINA
(..... Başkanlığı)

İlgi : 05.03.2021 tarih ve E.29241 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile ..... Belediye Başkanlığının 20.01.2021 tarihli ve 395 sayılı yazılarının incelenmesinden 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97 nci maddesi uyarınca Belediyeye ait ..... Bütçe İçi İşletmesi fiyat tarifesinin her yıl belediye meclisi tarafından belirlendiği, 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1 inci maddesi kapsamında belediyelerce üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği ticari indirimler yapılabilmesinin mümkün olduğu, bu kapsamda söz konusu işletme için geçerli olan fiyat tarifesi dışında özel seyahat acenteleri ile yapacakları sözleşmeler doğrultusunda komisyon ücretine denk gelecek şekilde, belirli bir oranda indirim uygulayarak acentenin keseceği fatura karşılığında ödeme yapmayı planladıkları, bu sayede yılın büyük bir bölümünde düşük doluluk oranına sahip olan bütçe içi işletmenin doluluk kapasitesini arttırarak belediyelerine daha yüksek gelir sağlanmasının amaçlandığı ve planlanan bu yüzdesel indirim oranınının 4736 sayılı Kanun'un 1 inci maddesi doğrultusunda işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirim olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği ve belediyelerinin böyle bir indirim oranı belirleyip belirleyemeyeceği hususlarında Başkanlığınızdan görüş talep edildiği, mahalline verilecek görüşe esas olmak üzere de Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2 nci maddesinde "*Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:*

a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

..." hükmü

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Meclisin görev ve yetkileri*" başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde "*Bütçe içi işletme ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.*" hükmü,

Yine aynı Kanun'un "*Belediyenin gelirleri*" başlıklı 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde "*Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.*" hükmü bulunmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*Ücrete tabi işler*" başlıklı 97 nci maddesinde; "*Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.*" hükmü belediye meclislerinin görev ve yetkisindedir.

Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinde (Seri No: 31) “*Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmakla beraber, ücretlerin hizmetten faydalananlardan yapılan hizmetin maliyeti göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak tespit edilmesi gerekmektedir.*” denilerek belediye meclislerince tarife belirlenirken göz önünde bulundurulması gereken hususlar düzenlemiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 1 inci maddesindeki; “*Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve **belediyeler** ile bunların kurdukları birlik, müessese ve **işletmeler**, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanuncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve **kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.***

...
Cumhurbaşkanı birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

...” hükmü ile ücrete tabi hizmetlerden hangi amaçlarla indirim yapılacağı ve bu hizmetlerden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye Cumhurbaşkanının yetkili olduğu belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde, belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için yapılan hizmetin maliyeti de göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak belediye meclislerince tarife belirleyebilecekleri, işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulayamayacakları;

Bununla beraber bütçe içi işletmenin ücret tarifesi belirlenirken işi yapacak özel seyahat acentesinin 4734 sayılı Kanun kapsamında belirlenmesi ve üretilen hizmeti maliyetinin altına düşürmemek kaydıyla, bu acentelerin gruplar halinde getireceği müşterilere farklı indirim oranlarının tespit edilmesinin işletmecilik gereği yapılan ticari indirimler olarak değerlendirilmesinin mümkün olduğu mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

Bakan a.
Genel Müdür